

STRATEGIA PODNIESIENIA JAKOŚCI KSZTAŁCENIA

Praktyczne rozwiązania - Szkoła Podstawowa nr 3 w Szczytnie

Zapewnienie jakości działań szkoły w zakresie realizacji podstawy programowej wymaga odpowiedzialnego kierowania procesem pracy w tym zakresie, zarówno dyrektora jak i nauczycieli oraz monitorowania uzyskiwania wyników, dlatego zdecydowałam się wprowadzić system monitorujący realizację podstawy programowej obejmujący:

Część 1 – Szkolenia wicedyrektorów sprawujących nadzór pedagogiczny i nauczycieli w zakresie:

- a) „ Planowania pracy nauczyciela pod kątem efektów realizacji podstawy programowej” (październik-listopad 2018r.),
- b) Kompetencje kluczowe w praktyce szkolnej (planowana realizacja luty 2019r.),
- c) „ Oceniania sprawdzającego wiedzę i umiejętności uczniów pod kątem efektów realizacji podstawy programowej” (planowana realizacja marzec 2019r.),
- d) „Autoewaluacji pracy własnej nauczyciela” (planowana realizacja kwiecień 2019r.).

Część 2 - Jakościowe monitorowanie realizacji podstawy programowej przez dyrektora w stosunku do nauczycieli i nauczycieli w stosunku do uczniów (na bieżąco cały rok szkolny 2018/2019).

Część 3 – Analiza wyników egzaminów wewnętrznych i zewnętrznych oraz ocen klasyfikacyjnych rocznych uczniów (czerwiec - sierpień 2019r.).

Część 1

SZKOLENIE „Planowanie pracy nauczyciela pod kątem efektów realizacji podstawy programowej”

Realizacja podstawy programowej jest obowiązkiem każdego nauczyciela, monitorować ją musi zarówno nauczyciel, jak i dyrektor. Dyrektor nie jest w stanie sam sprostać temu zadaniu, więc konieczna jest efektywna współpraca w tym zakresie z nauczycielami.

Należy przyjąć, że stan realizacji podstawy programowej przez nauczycieli to rzeczywisty poziom osiągnięć uczniów w zakresie wymagań określonych w podstawie programowej, czyli oceny uczniów bieżące, śródroczne i roczne przekładające się na wyniki sprawdzianów zewnętrznych lub też standaryzowanych sprawdzianów wewnętrznych.

Opracowując szkolenie postawiłam sobie pytanie: **Czego i jak skutecznie uczą nauczyciele w naszej szkole?** oraz zrobiłam wybiórczą analizę zapisów w dziennikach lekcyjnych dotyczącą:

- tematów zajęć (mających dać odpowiedź: jakie treści z podstawy programowej omówił nauczyciel - czego uczył?),
- ocen bieżących uczniów i ich opisów (mających dać odpowiedź: czego i na ile nauczył nauczyciel?).

Przygotowując się do szkolenia zapoznałam się też z podstawą programową wszystkich przedmiotów w szkole podstawowej, ponieważ właściwa znajomość i systematyczne monitorowanie realizacji podstawy programowej przez nauczycieli/dyrektora przekładają się wprost na rozwój ucznia – efekty pracy nauczyciela - jakość kształcenia w szkole.

Na szkolenia zaprosiłam kolejno wszystkie zespoły przedmiotowe nauczycieli powołane w szkole:

- edukacji wczesnoszkolnej,
- języka polskiego,
- języków obcych,
- matematyki, informatyki, techniki,
- przyrody, biologii, fizyki, chemii, geografii,
- plastyki, muzyki, religii, historii, wiedzy o społeczeństwie,
- wychowania fizycznego i edukacji dla bezpieczeństwa,
- wychowawczy (pedagodzy, logopeda, doradca zawodowy, nauczyciele świetlicy i biblioteki).

Z każdą z grupą szczegółowo analizowałam:

- 1) Podstawę programową, np. Jak nauczyciele podzielili treści/wymagania podstawy programowej na poszczególne lata nauki? Jak realizują zalecane warunki i sposoby realizacji? (konkretne przykłady).
- 2) Program nauczania, np. Po co nauczyciel go wybiera, na ile jest on trafnie wybrany, w jakim zakresie jest dostosowany przez nauczyciela ? (na jednym z programów omówiłam błędy nauczycielskie przy wyborze programu).
- 3) Podręczniki i ćwiczenia szkolne, np. jak z rozsądkiem korzystać z podręczników i ćwiczeń proponowanych przez wydawnictwa edukacyjne? Dlaczego robię wszystkie zadania z podręcznika? (cel).
- 4) Plan pracy z danego przedmiotu/zakresu działań nauczycieli (dotyczy nauczycieli zespołu wychowawczego), np. co wg nauczycieli powinien zawierać taki plan, aby był przydatny w ich pracy, jak uniknąć błędów korzystając z gotowych planów

wydawnictw? Jak zgodnie z metodyką nauczania zapisywać tematy lekcji (analiza zapisów z dzienników lekcyjnych)?

- 5) Przedmiotowe zasady oceniania, np. za co stawiasz oceny nauczycielu?, co powinno zawierać PZO?, zgodność PZO z wymaganiami zawartymi w podstawie programowej (analiza porównawcza).
- 6) Zgodność PZO z zapisami dotyczącymi oceniania w dzienniku lekcyjnym, czyli forma sprawdzania i treści, które są sprawdzane (analiza konkretnych zapisów w dziennikach lekcyjnych).
- 7) Przebieg lekcji wg oceniania kształtującego, np. dlaczego warto go stosować?
- 8) Jakościowe monitorowanie realizacji podstawy programowej jako obowiązek nauczycieli, czyli :
 - przeprowadzenie w dowolnej formie diagnozy wstępnej z przedmiotu;
 - rozpoznanie stylów uczenia się uczniów;
 - warsztat dla uczniów i rodziców „Jak się uczyć”? (np. elementy od klasy pierwszej, czyli jak rodzic ma pomagać młodszemu uczniowi w odrabianiu lekcji, a od klasy czwartej jak planować tydzień nauki i wypoczynku ucznia wspólnie z rodzicami?);
 - praca w zespołach przedmiotowych nauczycieli (punkty od 1 do 7 jak wyżej);
 - określenie systemu badań edukacyjnych na poziomie klasy oraz sposobów zbierania informacji o efektach realizacji podstawy programowej;
 - konstruowanie sprawdzianów (zadań sprawdzających wiadomości i umiejętności ucznia) w oparciu o kryteria znane uczniowi i zgodne z wymaganiami podstawy programowej;
 - analiza wyników sprawdzianów z przedmiotu oraz badań wewnętrznych i zewnętrznych w szkole z przedmiotu nauczanego przez nauczyciela tzw. bieżący i okresowy postęp ucznia;
 - modyfikowanie planów pracy nauczyciela;
 - systematyczne komunikowanie wyników nauczania uczniom i rodzicom.
- 9) Ilościowe monitorowanie realizacji podstawy programowej: czyli po co zliczamy godziny? Ma służyć to jedynie planowaniu pracy nauczyciela (świadomość liczby godzin przewidzianych na realizację swojego przedmiotu zarówno w roku szkolnym jak i cyklu kształcenia). Dyrektorowi daje to wiedzę, z których przedmiotów należy i w jakiej klasie organizować w ramach zastępstw doraźnych dodatkowe lekcje na pełną realizację podstawy programowej.

Przeprowadzenie szkolenia dało mi odpowiedź na pytania: na ile każdy nauczyciel naszej szkoły zna podstawę programową, która jest podstawą do: wyboru programu nauczania i podręczników, opracowania planu pracy, wymagań edukacyjnych, planowania lekcji oraz konstruowania różnych form sprawdzianów wiedzy i umiejętności.

Część 2 - Jakościowe monitorowanie realizacji podstawy programowej przez dyrektora w stosunku do nauczycieli i nauczycieli w stosunku do uczniów (na bieżąco).

- 1) Nadzór pedagogiczny dyrektora dotyczący monitorowania/kontroli: planów pracy, przedmiotowych zasad oceniania (wymagania edukacyjne i ich dostosowanie dla uczniów objętych pomocą psychologiczno-pedagogiczną), zapisy tematów w dzienniku lekcyjnym, systematyczność i zgodność oceniania z przedmiotowymi zasadami oceniania i wymaganiami zawartymi w podstawie programowej, analiza sprawdzianów wiedzy i umiejętności i ich zgodność z wymaganiami edukacyjnymi zawartymi w PZO i inne.
- 2) Szkolny system badań edukacyjnych obejmujący uczniów zarówno na I i II etapie nauczania (wyniki sprawdzianów dyrektorskich).
- 3) Nadzór pedagogiczny nauczycieli w zakresie bieżących postępów w nauce uczniów - monitorowanie oceniania, czyli diagnozowanie sposobu oceniania i adekwatność oceniania do wymagań podstawy programowej oraz modyfikowanie planów pracy nauczycieli.

Część 3 – Analiza wyników egzaminów wewnętrznych i zewnętrznych oraz klasyfikacyjnych rocznych uczniów - wnioski do pracy nauczycieli na rok 2019/2020 (czerwiec - sierpień).

Podstawowe źródło informacji o efektywności realizacji podstawy programowej stanowią oceny klasyfikacyjne i wyniki sprawdzianów wewnętrznych. Stanowią one też podstawę do dokonania analizy pod kątem porównania ich z wynikami sprawdzianów zewnętrznych. Duże rozbieżności wymagają pogłębionej analizy i poszukiwania przyczyn ze strony szkoły.

Nauczyciele/wychowawcy opracowują analizę porównawczą zawierającą postęp ucznia uwzględniając wyniki sprawdzianów wewnętrznych (system badań edukacyjnych w szkole) oraz wyniki sprawdzianów zewnętrznych (próbnych i właściwych) na poziomie:

- klas 1-3 (diagnoza w klasie I i wyniki sprawdzianów dyrektorskich po klasie II i III),
- klas 3-6 (wyniki sprawdzianu dyrektorskiego po klasie III, V i VI),
- klas 6-8 (wyniki sprawdzianu po klasie VI, próbny sprawdzian w klasie VII i VIII oraz sprawdzianu ósmoklasisty CKE).

Omówienie wyników postępu uczniów odbywa się co roku w sierpniu, jest to część diagnozy końcowej roku ubiegłego i wstępnej dla nauczycieli w nowym roku szkolnym oraz punktem wyjścia do zaplanowania pracy dydaktyczno-wychowawczej z poszczególnych przedmiotów.

Dyrektor szkoły

Grażyna Wrona-Janowska

sp3.szczytno@wp.pl